

Відгук
офіційного опонента
доктора педагогічних наук, професора
Сватьєва Андрія Вячеславовича,
на дисертаційне дослідження **Денисової Лоліти Вікторівни** на тему
**«Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх
магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-
комунікаційних технологій»**,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук
зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Актуальність теми дисертації. З позицій сьогодення в Україні відбувається процес формування інформаційного суспільства, що актуалізує проблему інформатизації системи вищої освіти, у тому числі й вищої фізкультурної освіти. Процес інформатизації освіти припускає використання можливостей сучасної комп'ютерної техніки, програмного забезпечення для інтенсифікації всіх рівнів навчально-виховного процесу, зокрема підвищення якості професійної підготовки майбутніх магістрів фізичної культури і спорту на основі широкого використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. В свою чергу, стрімка комп'ютеризація суспільства, як у нашій державі, так і за кордоном, висуває нові вимоги до організації освітнього процесу в закладах вищої освіти, на перший план виходить питання забезпечення майбутніх магістрів високоефективним інструментарієм для розв'язання навчальних та професійних завдань. Усе вище зазначене актуалізує тему дисертаційного дослідження Денисової Лоліти Вікторівни «Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій», підтверджує її соціальну значущість та своєчасність розробки.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Роботу виконано відповідно до Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2011-2015 рр. Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту за темою «Методологічні та нормативно-правові засади організації фізкультурної освіти та кадрового забезпечення у сфері фізичної

культури і спорту» (номер державної реєстрації 0111U001717, шифр 1.5), Плану НДР Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2016-2020 рр. за темою «Технологія проектування хмаро-орієнтованого навчального середовища кафедри закладу вищої освіти з фізичної культури і спорту» (№ державної реєстрації 0118U002067, шифр 1.13); за темою, що фінансується за рахунок коштів державного бюджету МОН України «Технологія проектування інформаційного середовища закладу вищої освіти з фізичної культури і спорту» (№ державної реєстрації 0119U000307, шифр 1.5).

Ступінь обґрунтованості, достовірності і наукової новизни основних наукових положень, сформульованих у дисертації, зумовлений сукупністю завдань, що конкретизують мету, яка полягає в розробленні системи професійної підготовки майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій та експериментальній перевірці її на практиці. Структурно дисертаційна робота є обґрунтованою, логічно побудованою, повністю відповідає вимогам і складається з анотацій українською та англійською мовами, вступу, шести розділів, висновків, списку використаних джерел (675 найменувань) та додатків.

Провідною ідеєю концепції дисертаційного дослідження Денисової Л.В. є положення про те, що професійна підготовка майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій передбачає: надання якісних освітніх послуг з професійної підготовки майбутніх магістрів фізичної культури в закладах вищої освіти; урахування позитивних здобутків зарубіжного досвіду такої підготовки; розвиток інтелектуальних і творчих здібностей майбутніх магістрів фізичної культури і спорту, підвищення їхнього прагнення до самостійної освітньої діяльності; наявність відкритого доступу до інформації та відповідність її освітнім, науковим і професійним потребам майбутніх магістрів фізичної культури і спорту; виконання онлайн-магістрантами фізичної культури і спорту різних

видів навчальної роботи; доступ до інформаційних освітніх ресурсів майбутніх магістрів-спортсменів, що займаються згідно з індивідуальним графіком; орієнтацію майбутніх магістрів на профіль майбутньої професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту; розширення можливостей у комунікаціях науково-педагогічних працівників і майбутніх магістрів фізичної культури і спорту; здійснення науково-педагогічними працівниками онлайн-оцінювання результатів виконання магістрантами фізичної культури і спорту завдань самостійної роботи; включення широкого вибору навчального програмного забезпечення та мережних технологій; активне поширення дистанційних технологій, вебтехнологій, Smart-технологій і хмарних технологій.

Методологічний концепт дисертаційного дослідження Денисової Л.В. базується на розгляді професійної підготовки майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій з позицій акмеологічного, аксіологічного, квалітологічного, компетентнісного, особистісно орієнтованого та системного методологічних підходів і принципів: науковості, наочності, систематичності та послідовності в навчанні, зв'язку теорії та практики, індивідуалізації, диференціації, колективного характеру навчання й виховання в поєднанні з розвитком індивідуальних особливостей особистості, варіативності предметного змісту професійної підготовки, академічної доброчесності.

Найбільш суттєвими результатами дисертаційного дослідження Денисової Л.В. є:

- науково обґрунтовано теоретичні й методичні засади професійної підготовки майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
- розроблено та експериментально перевірено систему професійної підготовки майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
- розроблено авторську концепцію професійної підготовки майбутніх

магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;

– подано авторське тлумачення понять «професійна підготовка майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій», «готовність до професійної діяльності майбутніх магістрів фізичної культури і спорту, яка формується в закладах вищої освіти з використанням інформаційно-комунікаційних технологій», «професійна компетентність магістрів фізичної культури і спорту, яка формується в закладах вищої освіти з використанням інформаційно-комунікаційних технологій», «інформаційно-комунікаційна компетентність магістрів фізичної культури і спорту» та «інформаційно-освітнє середовище вищої освіти майбутніх магістрів фізичної культури і спорту»;

– репрезентовано алгоритм функціонування інформаційно-освітнього середовища вищої освіти майбутніх магістрів фізичної культури і спорту.

Практичне значення результатів дослідження полягає в розробленні та впровадженні в освітній процес вітчизняних закладів вищої освіти системи професійної підготовки майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій; навчально-методичного забезпечення професійної підготовки майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, яке включає: монографію «Професійна підготовка майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій: теорія та методика»; навчальний посібник «Измерения и методы математической статистики в физическом воспитании и спорте»; методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Обчислювальна техніка. Табличний процесор MS EXCEL»; навчально-методичні комплекси дисциплін (на друкованих та електронних носіях): «Комп'ютерна техніка», «Основи науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту» та «Інформаційні технології у науковій діяльності

з фізичної культури і спорту».

Навчально-методичні матеріали, розроблені в дисертації, можуть бути використані для складання навчальних планів і освітніх програм, під час написання навчальних посібників і методичних рекомендацій, що використовуються в професійній підготовці майбутніх магістрів фізичної культури і спорту в закладах вищої освіти, а також у системі підвищення кваліфікації для розширення можливостей професійного вдосконалення фахівців фізичної культури і спорту.

Основні положення та результати дослідження впроваджено в освітній процес Класичного приватного університету (довідка від 9 червня 2020 р. № 296), Національного університету фізичного виховання і спорту України (довідка від 16 червня 2020 р. № 001-461), Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (довідка від 17 червня 2020 р. № 57), Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту (довідка від 16 червня 2020 р. № 01.01-02/292), Східноєвропейського національного університету імені Л. Українки (довідка від 9 червня 2020 р. № 03-28/01/1261).

Повнота відображення наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих автором дисертації працях. Аналіз публікацій Денисової Л.В. засвідчив їхню відповідність вимогам до оприлюднення результатів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук. Зокрема, основні наукові положення дисертаційного дослідження опубліковано в 51 науковій і навчально-методичній праці, серед яких такі: 1 монографія; 15 статей у наукових фахових виданнях України з педагогіки; 7 статей у зарубіжних наукових періодичних виданнях і виданнях, що віднесені до міжнародних наукометричних баз даних, зокрема 4 статті у виданні, віднесеному до міжнародної наукометричної бази Scopus; 16 наукових праць, які засвідчують апробацію матеріалів дослідження на науково-практичних конференціях; 12 наукових праць, які додатково відображають наукові результати дисертації, серед яких 2 навчальні посібники, 4 навчально-методичні праці, 3 статті в наукових фахових

виданнях України з фізичного виховання та спорту, 1 свідоцтво про реєстрацію авторського права на комп'ютерну програму.

Рівень апробації результатів дисертаційного дослідження є достатнім. Основні положення та результати дисертації висвітлено та обговорено на 18 міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, на засіданнях кафедри інноваційних та інформаційних технологій у фізичній культурі і спорті Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Відповідність змісту автореферату й основних положень дисертації.

Головні положення дисертаційної роботи достатньо повно висвітлені у авторефераті, зміст якого дозволяє зрозуміти основні ідеї виконаного дослідження. Зміст автореферату ідентичний з основними положеннями дисертації.

Високо оцінюючи дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора наук Денисової Лоліти Вікторівни, вважаємо за доцільне висловити низку зауважень та побажань, що вимагають уточнень та пояснень.

1. Автором був запропонований інтегральний показник для оцінки рівнів сформованості готовності до професійної діяльності майбутніх магістрів фізичної культури і спорту за мотиваційно-ціннісним, пізнавальним, діяльнісним, емоційно-вольовим та рефлексивним критеріями, була розроблена формула для розрахунку інтегрального показника. На жаль, в авторефераті дисертації зазначена формула не представлена, її відсутність ускладнює розуміння алгоритму отримання даних щодо динаміки рівнів сформованості готовності професійної діяльності майбутніх магістрів фізичної культури і спорту за визначеними критеріями.

2. Вважаємо, що представлена до захисту робота лише виграла б, якби у дослідженні, окрім аналізу закордонного досвіду європейських країн та Китаю щодо професійної підготовки майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, було здійснено аналіз досвіду США, які, як країна, входить до лідерів за насиченістю

економіки й вищої освіти сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями. На нашу думку, автору слід було здійснити компаративний аналіз такої підготовки.

3. Для реалізації експериментальної частини дисертаційного дослідження автором були сформовані дві групи – експериментальна та контрольна. В той же час, не зрозуміло, яким чином був сформований контингент кожної групи, за яким принципом були виділені з генеральної сукупності респонденти до вибіркової сукупності експериментальної та контрольної груп.

4. Автором ґрунтовно розглянута професійна підготовка майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій з позицій акмеологічного, аксіологічного, квалітологічного, компетентнісного, особистісно орієнтованого та системного методологічних підходів. Вважаємо, що імплементації квалітологічного підходу в роботі приділено недостатньо уваги.

5. В авторефераті дисертації на с. 4 має місце некоректний вираз, який ми розуміємо, як технічну помилку. На нашу думку, текст автореферату дисертації необхідно представити наступним чином: «виконання магістрантами фізичної культури і спорту різних видів навчальної роботи онлайн».

Висловлені зауваження носять рекомендаційний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку здійсненого Денисовою Лолітою Вікторівною дисертаційного дослідження.

Загальний висновок. Дисертаційна робота є завершеним, логічно побудованим дослідженням, яке виконано в контексті нових наукових підходів до вищої освіти, має наукове й практичне значення, а отримані результати достатньою мірою обґрунтовані та достовірні. Денисовою Лолітою Вікторівною здійснене вирішення важливої наукової та практичної проблеми професійної підготовки майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Тема дисертації «Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій» відповідає спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Дисертаційна робота за ступенем наукової новизни, достовірністю наведених результатів дослідження та обґрунтованістю висновків, теоретичною та практичною цінністю, за обсягом, структурою, оформленням відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» (пп. 9, 10, 12–14), затвердженого постановою Кабінету міністрів України № 567 від 24.07.2013 року (зі змінами від 19.08.2015 р.), а її автор, Денисова Лоліта Вікторівна, заслуговує присудження наукового ступеня доктора педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

завідувач кафедри фізичної культури і спорту
Запорізького національного університету,
доктор педагогічних наук, професор

А. В. Сватєв

Учений секретар

О.А. Проценко

*Сватєв
А.В.*

НАЧАЛЬНИК
ВІДДІЛУ КАДРІВ

М. М. Мокорько